

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

RECHTMATIGHEIDSONDERZOEK BIJ PMLF

ONDERZOEK NAAR MIDDELEN EN VERMOGEN VAN PMLF
TEN BEHOEVE VAN OVERDRACHT AAN SBB

Rapport 4987111
Utrecht, december 2016

Voorwoord

Voortvloeiend uit het regeerakkoord 'Bruggen Slaan' van het najaar 2012 worden de taken van de Kenniscentra Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (hierna: kenniscentra) per 1 augustus 2015 ondergebracht bij de stichting Samenwerking Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (hierna: SBB). Dit is verder geregeld in de *Wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake overgang van de wettelijke taken van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven naar de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven* van 16 april 2015.

Conform deze wet heeft de Stichting Kenniscentrum PMLF (hierna: PMLF) en de gelieerde partij VAPRO Holding B.V. (hierna VAPRO) op 16 juni 2015 een door de Minister goedgekeurde overdrachtsovereenkomst gesloten met SBB. Hierin is een regeling opgenomen voor de overdracht van personeel, gewezen personeel, vermogensrechtelijke reserves en overige activa en passiva, een en ander voor zover betrekking hebbend op wettelijke taken van de kenniscentra. Tevens is daarin een voorlopige overdrachtsbalans per 31 juli 2015 opgenomen. Daarbij heeft de instellingsaccountant een controleverklaring met redelijke mate van zekerheid afgegeven.

Op 24 december 2015 heeft PMLF het financieel verslag over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 aangeleverd. Hierbij heeft de instellings-accountant op 22 december 2015 een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Belangrijke posten in dit financieel verslag wijken echter materieel af van de voorlopige overdrachtsbalans die in de overdrachtsovereenkomst is opgenomen. De Inspectie van het Onderwijs heeft daarom in het voorjaar van 2016 besloten een rechtmatigheidsonderzoek uit te voeren naar het financieel verslag 2015, alsmede naar de jaarstukken vanaf 2012.

INHOUD

Voorwoord 3
Samenvatting 6

1 Aanleiding, reikwijdte en werkwijze 8

- 1.1 Aanleiding voor het onderzoek 8
- 1.2 Onderzoeksvraag en onderzoeksperiode 8
- 1.3 Gehanteerde normen 8
- 1.4 Werkwijze en rapportage 9

2 Achtergrondinformatie PMLF 10

3 Financiële ontwikkelingen tot en met 2015 en bevindingen 11

- 3.1 Resultaten en historische vermogensontwikkeling PMLF 11
- 3.2 Materieel verschil prognose en definitieve balans per 1 augustus 2015 12
- 3.3 Doorlopende overheadkosten van € 590.000 13
- 3.4 Herrekening korting tarieven van € 755.000 13

4 Conclusies 15

- 4.1 Historische opbouw publiek eigen vermogen 15
- 4.2 Juistheid van het publiek eigen vermogen per 31 juli 2015 15
- 4.3 Rechtmatigheid verantwoorde kosten ten laste van het publiek eigen vermogen 15

Bijlage: zienswijze bestuur PMLF 17

Samenvatting

Opdracht

Naar aanleiding van een materieel verschil tussen het eigen vermogen volgens de voorlopige overdrachtsbalans bij de overdrachtsovereenkomst versus het financieel verslag per 31 juli 2015 van PMLF heeft de inspectie besloten, in het kader van artikelen 1.5.2 lid 2 en 2.5.3 jo artikel 2.5.10 van de Web, een rechtmatigheidsonderzoek te doen naar het financieel verslag 2015 en de jaarstukken vanaf 2012. Het onderzoek is gericht op het beantwoorden van de volgende drie hoofdvragen:

1. Wat is de historische opbouw vanaf 2012 van het publiek eigen vermogen van PMLF?
2. Is de opbouw van dat publiek eigen vermogen juist en volledig?
3. Zijn betalingen en vermogenstransacties ten laste van het publieke vermogen rechtmatig en doelmatig?

Ons onderzoek is gebaseerd op door de instellingsaccountant gecontroleerde jaarrekeningen en financieel jaarverslag over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015, alsmede documenten uit de administratie van PMLF en toelichtingen van het bestuur en medewerkers van PMLF en VAPRO en de instellingsaccountant.

Ad 1: Wat is de historische opbouw van het publiek eigen vermogen?

In de jaarrekeningen 2012, 2013 en 2014, alsmede in het financieel jaarverslag 2015 heeft PMLF een scheiding aangebracht tussen publiek en privaat eigen vermogen. De historische opbouw van het publieke vermogen van PMLF toont een forse afname in 2014 en 2015 als gevolg van kosten die samenhangen met de overdracht van de wettelijke taken naar SBB. Daarvan vallen drie posten op: overheadkosten, herrekening kortingen en inleen personeel. Het publiek eigen vermogen van PMLF volgens het financieel verslag 2015 bedraagt ultimo juli 2015 uiteindelijk € 3.643.418 negatief.

Ad 2: is de opbouw van het publiek vermogen juist en volledig?

Het verantwoorde het publiek eigen vermogen ultimo juli 2015 van het financieel verslag over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 van € 3.643.418 negatief is onjuist (te laag). Hierin is het resultaat over die periode van negatief € 2.313.297 voor in totaal € 1.345.000 te laag berekend doordat van twee kostensoorten ten onrechte bedragen zijn verantwoord. Deze werken wij onderstaand verder uit ter beantwoording van de derde onderzoeksvraag. Inclusief deze correcties van € 1.345.000 bedraagt het negatief publiek eigen vermogen van PMLF ultimo juli 2015 € 2.298.418 (- € 3.643.418 + 1.345.000).

Ad 3: Zijn betalingen en vermogenstransacties rechtmatig en doelmatig?

Afkoop dienstverleningsovereenkomst VAPRO

Volgens de op 22 juni 2015 door PMLF en VAPRO ondertekende *overeenkomst tot afkoop dienstverleningsovereenkomst* is de overeengekomen einddatum 15 februari 2017 en bedragen de verschuldigde overheadkosten tot die datum € 590.000. De inspectie stelt op grond van de voorwaarden van de in februari 2008 afgesloten dienstverleningsovereenkomst en de opzegging van die overeenkomst op 24 april 2014 vast dat de uiterlijke einddatum van deze dienstverlening de datum van overdracht is, namelijk 31 juli 2015. Wij stellen daarbij ook vast dat er geen juridische, noch een economische grondslag is voor een afkoopsom ná deze datum.

Derhalve concluderen wij dat de lasten voor doorlopende overheadkosten van € 590.000 niet rechtmatig zijn.

Terugbetaling kortingen VAPRO

In de op 22 juni 2015 door PMLF en VAPRO ondertekende overeenkomst tot afkoop dienstverleningsovereenkomst is een finale kwijting overeengekomen waarin geen van beide partijen nog iets van de ander kon vorderen. Later zijn VAPRO en PMLF in een ongedateerde beëindigingsovereenkomst overeengekomen dat PMLF € 755.000 aan VAPRO dient te betalen voor geleden schade door korting op tarieven. Dit bedrag zou zijn gebaseerd op eerdere afspraken die niet schriftelijk zijn vastgelegd. Hierdoor ontbreekt het aan een juridisch bewijs en grondslag voor deze herrekening. Maar ook een economische grondslag voor deze betaling ontbreekt. De schade is namelijk niet onderbouwd, bijvoorbeeld met kosten die niet gecompenseerd zijn, maar betreft gemiste omzet vanuit de redenering dat door VAPRO aan andere partijen hogere tarieven in rekening waren gebracht. Derhalve concludeert de inspectie dat de lasten voor herrekening korting tarieven van € 755.000 niet rechtmatig zijn als bedoeld in artikel 2.5.10 jo 2.5.3, tweede lid van de WEB.

Met de onrechtmatige kosten voor en betalingen van kortingen van € 755.000 aan VAPRO en de doorbetaling van overhead van € 590.000 aan VAPRO over de periode na 31 juli 2015 is het resultaat en daarmee het (publiek) eigen vermogen van PMLF voor in totaal € 1.345.000 te laag verantwoord.

1 Aanleiding, reikwijdte en werkwijze

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

In het regeerakkoord 'Bruggen Slaan' van 29 oktober 2012 is aangegeven dat het aantal kenniscentra sterk zal worden gereduceerd en dat hun taken worden ondergebracht bij SBB. Voor deze transitie van taken is de wijzigingswet 'Wijzigingen van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake overgang van de wettelijke taken van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven naar de Samenwerkings- organisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven' opgesteld, die per 1 augustus 2015 in werking is getreden (verder; de Wijzigingswet).

In deze wet is bepaald dat de Minister in beginsel pas een rechtspersoon kan aanwijzen als Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven nadat deze rechtspersoon door de Minister goedgekeurde overeenkomsten heeft gesloten met alle kenniscentra. In de overeenkomsten met de kenniscentra dient een regeling te zijn opgenomen voor personeel, gewezen personeel, vermogensrechtelijke reserves en overige activa en passiva, een en ander voor zover betrekking hebbend op wettelijke taken van de kenniscentra.

Op 16 juni 2015 hebben SBB, kenniscentrum PMLF en zijn gelieerde rechtspersoon VAPRO Holding B.V. overeenstemming bereikt over de overdrachtsovereenkomst. In de bijlagen van dit document is een voorlopige overdrachtsbalans per 31 juli 2015 opgenomen. PMLF heeft in december 2015 het financieel verslag 2015 opgesteld over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015. Beide verantwoordingen zijn voorzien van een controleverklaring van de instellingsaccountant.

Belangrijke posten in dit financieel verslag wijken echter materieel af van de voorlopige overdrachtsbalans in de overdrachtsovereenkomst.

Naar aanleiding van deze verschillen heeft de inspectie besloten, in het kader van artikelen 1.5.2 lid 2 en 2.5.3 jo 2.5.10 van de WEB, een rechtmatigheidsonderzoek te doen naar het financieel verslag 2015 en de jaarstukken vanaf 2012. Dit onderzoek is door de inspectie in de brief met kenmerk 4776150 van 10 maart 2016 aan PMLF aangekondigd.

1.2 Onderzoeksvraag en onderzoeksperiode

Doel van het onderzoek is om de juistheid en volledigheid vast te stellen van het eigen vermogen, de voorzieningen en het resultaat van PMLF vanaf 2012. Het onderzoek is daarmee tevens gericht op aanwijzingen van onrechtmatige betalingen door PMLF en daarmee oneigenlijke vermogensopbouw in de gelieerde rechtspersonen. Daarvoor hebben wij de volgende onderzoeksvragen opgesteld:

1. Wat is de historische opbouw (vanaf 2012) van het publiek eigen vermogen van PMLF?
2. Is de historische opbouw van het publiek eigen vermogen juist en volledig, op basis van de tot 1 augustus 2015 geldende wet- en regelgeving?
3. Zijn betalingen en vermogenstransacties ten laste van het publieke vermogen rechtmatig en doelmatig in de zin van onderstaande wettelijke kaders?

1.3 Gehanteerde normen

De inspectie heeft de historische opbouw van het publieke vermogen van PMLF getoetst aan de tot 1 augustus 2015 geldende wet- en regelgeving:

- Wet educatie en beroepsonderwijs (Web), waarvan met name de artikelen: 1.5.2 lid 2 van de WEB (taken) en 2.5.3 (verantwoording) jo artikel 2.5.10 van de WEB;
- artikel V van de wijzigingswet 'Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs inzake overgang van de wettelijke taken van kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven naar de Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven'.

Het wettelijke criterium doelmatigheid is in dit onderzoek gekoppeld aan goed bestuur en goed beheer en hiervoor hebben wij de volgende normen gehanteerd:

- op integere wijze van handelen in belang van de rechtspersoon en het vermijden van belangenverstrengeling;
- inzet van vermogen voor de activiteiten ten behoeve van de doelen van de rechtspersoon;
- transacties op basis van economische motieven zoals een zakelijke noodzaak en wederkerig belang voor de rechtspersoon;
- een consistente historische verantwoording van middelen en vermogen.

1.4 Werkwijze en rapportage

Het onderzoek bestond uit:

- het raadplegen van de gecontroleerde jaarstukken 2012, 2013 en 2014 en het gecontroleerde financieel verslag tot en met juli 2015 van PMLF;
- het raadplegen van de (goedkeurende) controleverklaringen van de instellingsaccountant bij de financiële verantwoordingen over 2012, 2013, 2014 en 2015 en bij de voorlopige overdrachtsbalans;
- het raadplegen van de tussen SBB, kenniscentrum PMLF en de gelieerde rechtspersoon VAPRO Holding B.V. afgesloten overdrachtsovereenkomst, inclusief bijlagen;
- het raadplegen van diverse door PMLF overgelegde contracten zoals: zakelijke dienstverleningsovereenkomst uit 2008, de overeenkomst tot afkoop van de dienstverleningsovereenkomst (overhead) uit 2015 en de overeenkomst tot afkoop van kortingen uit ;
- het voeren van gesprekken met de directeur en het bestuur van PMLF en de financieel directeur en manager financiën van VAPRO;
- inlichtingen van de instellingsaccountant van PMLF.

Dit rapport valt niet te kwalificeren als een accountantsonderzoek. Wij hebben geen controlewerkzaamheden verricht op de administratie van PMLF.

Hoofdstuk twee bevat voor dit onderzoek relevante achtergrondinformatie over de instelling. In hoofdstuk drie beschrijven wij onze bevindingen inzake de historische ontwikkeling van het vermogen van de instelling vanaf 31 december 2011 tot en met 31 juli 2015 en de toedeling van middelen en scheiding van het vermogen van de instelling in het kader van de transitie van taken per 1 augustus 2015. In hoofdstuk vier sluiten wij het rapport af met de conclusies van dit onderzoek.

2 Achtergrondinformatie PMLF

PMLF is een kenniscentrum in de sectoren Procesindustrie, Laboratoriumtechniek en Media. Het is een zelfstandige stichting binnen een groep van samenwerkende organisaties, waaronder VAPRO B.V. en VAPRO Holding B.V. PMLF heeft de bedrijfsvoering, waaronder huisvesting, administratieve ondersteuning en de inhoudelijke dienstverlening uitbesteed aan VAPRO Holding B.V. Voor deze uitbesteding is op 15 februari 2008 een dienstverleningsovereenkomst tussen VAPRO-OVP Holding B.V. en PMLF afgesloten.

De stichting wordt geleid door een bestuur, bestaand uit een onafhankelijk voorzitter en vier leden afkomstig uit werknemers- en werkgeversorganisaties en de sector. Als secretaris-penningmeester van de stichting is één van de aandeelhouders van VAPRO benoemd. Hij heeft in de bestuursvergaderingen van de stichting geen beslissende maar een adviserende stem.

3 Financiële ontwikkelingen tot en met 2015 en bevindingen

3.1 Resultaten en historische vermogensontwikkeling PMLF

Voor het bepalen van de herkomst van het eigen vermogen naar publiek dan wel privaat hebben wij onderzocht of er in de jaarstukken sprake is van een gemotiveerde scheiding van publieke en private (delen van het) eigen vermogen. PMLF heeft zowel een publiek als een privaat eigen vermogen en heeft dit ook als zodanig in de jaarstukken verantwoord. De resultaten zijn in de jaarstukken gescheiden naar herkomst van publiek of privaat.

Het privaat vermogen van PMLF is in het verleden gevormd door de verkoop van aandelen. Dit vermogen is ingezet voor de promotie van werken in de techniek en procesindustrie. Ultimo juli 2015 bedraagt het privaat vermogen van PMLF € 233.534. Dit vermogen blijft achter in de stichting. Het publiek vermogen wordt aan SBB overgedragen.

De historische opbouw (vanaf ultimo 2011) van het publieke vermogen van PMLF hebben wij in onderstaande tabel weergegeven. De cijfers zijn herleid uit de door de instellingsaccountant gecontroleerde jaarrekeningen.

PMLF				
Jaar	Totaal resultaat	Waarvan publiek resultaat	Totaal eigen vermogen	Waarvan publiek eigen vermogen
2011	-/- € 228.299	-/- € 248.284	€ 1.525.239	€ 203.555
2012	€ 145.413	€ 165.478	€ 1.670.652	€ 369.034
2013 ^{*1}	-/- € 583.463	€ 25.014	€ 1.038.925	€ 345.784
2014	-/- € 2.135.512	-/- € 1.655.775	-/- € 1.096.587	-/- € 1.309.991
2015 ^{*2}	-/- € 2.313.297	-/- € 2.333.427	-/- € 3.409.884	-/- € 3.643.418

*1 de mutatie in het publiek eigen vermogen in 2013 betreft zowel het resultaat over 2013 als een onttrekking van € 48.264.

*2 het financieel verslag 2015 betreft de eerste 7 maanden van 2015.

De forse afname van het publiek eigen vermogen in 2014 en 2015 wordt veroorzaakt door kosten die samenhangen met de overdracht van de wettelijke taken naar SBB.

In de volgende paragrafen worden de bevindingen inzake de overige onderzoeksvragen uitgewerkt, te weten:

- Ad 2: Is de historische opbouw van het publieke eigen vermogen juist en volledig, op basis van de tot 1 augustus 2015 geldende wet- en regelgeving?
- Ad 3: Zijn betalingen en vermogenstransacties ten laste van het publieke vermogen rechtmatig en doelmatig?

De ultimo juli 2015 resterende voorzieningen bij PMLF hebben alleen nog betrekking op wachtgelden. De inspectie heeft hieromtrent geen bevindingen.

3.2 Materieel verschil prognose en definitieve balans per 1 augustus 2015

Op 16 juni 2015 hebben PMLF, VAPRO en SBB de overdrachtsovereenkomst met bijlagen ondertekend. Bijlage 7 van die overeenkomst betreft de voorlopige overdrachts- of liquidatiebalans per 31 juli 2015 met toelichtingen daarop. Het grootste deel van de betreffende periode was bij het afgeven van deze prognose (op 16 juni 2015) reeds verstreken. De instellingsaccountant heeft op 24 juni 2015 bij die voorlopige overdrachts- of liquidatiebalans een zogenoemde COS 3400 controleverklaring met de strekking van een 'redelijke mate van zekerheid' afgegeven.

In het in december 2015 opgestelde financieel verslag 2015 over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 verantwoord. De instellingsaccountant heeft hierbij op 24 december een goedkeurende controleverklaring afgegeven. Uit het financieel verslag blijkt dat het gerealiseerde publiek eigen vermogen € 1.201.722 lager is dan in de overdrachtsbalans was geprognosticeerd.

PMLF	Voorlopige overdrachtsbalans 31-7-2015	Definitieve balans 31-7-2015 financieel verslag	Vershil
Publiek eigen Vermogen	-/- € 2.441.696	-/- € 3.643.418	-/- € 1.201.722

Dit omvangrijke verschil (relatief 50%) wordt voornamelijk veroorzaakt door twee posten in de lasten: 'Inleen personeel t.b.v. uitvoering wettelijke taken' en 'Herrekening korting tarieven'.

PMLF	Voorlopige overdrachtsbalans 31-7-2015	Definitieve balans 31-7-2015 financieel verslag	Vershil
Inleen personeel	-/- € 99.459	-/- € 514.580	-/- € 415.121
Herrekening korting tarieven	€ 0	-/- € 755.000	-/- € 755.000
Totaal			-/- € 1.170.121

De lasten voor inleen personeel van € 514.580 betreffen door personeel van VAPRO geregistreerde uren voor werkzaamheden die specifiek vanwege de overdracht van de wettelijke taken naar SBB zijn gemaakt. Deze zijn gefactureerd door VAPRO op basis van een urenregistratiesysteem. Vanuit ons onderzoek hebben wij geen aanleiding om verder over deze lasten te rapporteren.

Op de lasten herrekening korting tarieven van € 755.000 wordt nader ingegaan in paragraaf 3.4.

Daarnaast is in zowel de overdrachtsbalans als het financieel verslag rekening gehouden met kosten voor doorlopende overheadkosten van totaal € 590.000. Hierop wordt nader ingegaan in paragraaf 3.3.

3.3 Doorlopende overheadkosten van € 590.000

Vanwege de overdracht van wettelijke taken naar SBB heeft PMLF op 24 april 2014 de met VAPRO in februari 2008 afgesloten dienstverleningsovereenkomst opgezegd. PMLF en VAPRO zijn de dienstverleningsovereenkomst aangegaan op 15 februari 2008. Conform artikel 10.2 is deze overeenkomst na een periode van vijf jaar in 2013 stilzwijgend verlengd met twee jaar. Volgens art 10.2 zijn beide partijen gerechtigd om daarna de overeenkomst 'tegen het einde' van deze twee jaar (15 februari 2015) op te zeggen met inachtneming van een opzegtermijn van één jaar.

Op 22 juni 2015 de 'overeenkomst tot afkoop dienstverlenings-overeenkomst VAPRO Holding B.V. en Stichting Kenniscentrum PMLF' ondertekend. In artikel 3.1 van deze afkoopovereenkomst wordt onderling finale kwijting verleend voor alle aanspraken anders dan vervat in deze overeenkomst. Tevens komen partijen overeen niets meer van elkaar te vorderen zodra aan de verplichtingen voortkomend uit deze overeenkomst zijn voldaan. In dit document wordt - op basis van artikel 10 van de dienstverleningsovereenkomst over looptijd en beëindiging - de einddatum gesteld op 15 februari 2017 en bedragen de verschuldigde overheadkosten tot deze datum € 809.375. Na onderling overleg zijn beide partijen overeengekomen dat PMLF hiervan een afkoopsom van € 590.000 dient te betalen.

PMLF heeft echter de overeenkomst op 24 april 2014, ruim negen maanden voor het einde van de lopende periode van twee jaar, opgezegd. Bij een opzegtermijn van één jaar zou de einddatum van de dienstverleningsovereenkomst derhalve 24 april 2015 moeten zijn. Vanwege de overdracht van de wettelijke taken per 1 augustus 2015 houdt de inspectie deze als einddatum aan.

3.4 Herrekening korting tarieven van € 755.000

In het financieel verslag 2015 over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 zijn lasten inzake 'herrekening korting tarieven' van € 755.000 verantwoord. Daardoor is het over te dragen publieke vermogen met € 755.000 verminderd, ten gunste van de gelieerde private organisatie VAPRO B.V., een dochtermaatschappij van VAPRO Holding B.V. In het financieel verslag staat vermeld dat dit een teruggave betreft van in 2012 tot en met 2014 door PMLF genoten korting op de tarieven van VAPRO B.V. Volgens deze toelichting gold bij het afspreken van de korting in 2011 de voorwaarde dat PMLF een meerjarige afname van uren en diensten zou garanderen. Vanwege de overdracht van wettelijke taken per 1 augustus 2015 naar SBB was PMLF genoodzaakt de afname van uren en diensten van VAPRO te beëindigen.

In een aan ons overgelegde interne memorandum van VAPRO uit 2010 wordt melding gemaakt over onderhandelingen tussen VAPRO en PMLF over de tarieven van dienstverlening. Volgens dit memorandum zijn de aan PMLF doorberekende tarieven al sinds 2008 lager dan de marktprijs. De hoogte van de marktprijs is daarbij niet genoemd.

Wij hebben vastgesteld dat VAPRO en PMLF ná de overdrachtsdatum van 1 augustus 2015 in een ongedateerde overeenkomst zijn overeengekomen dat PMLF € 755.000 aan VAPRO dient te betalen voor geleden schade. Naar ons is medegedeeld is dit besluit in de bestuursvergadering van PMLF d.d. 13 oktober 2015 genotuleerd. Ondanks dat pas in het najaar van 2015 overeenstemming zou zijn bereikt over het te betalen bedrag, is ons medegedeeld dat ten tijde van het opstellen van de voorlopige overdrachtsbalans al overleg over deze herrekening gaande was. Hiervan zijn geen documenten overgelegd en deze lasten zijn noch in de voorlopige

overdrachtsbalans opgenomen, noch zijn hierover in de overdrachtsovereenkomst en bijbehorende bijlagen toelichtingen verstrekt. PMLF heeft daarnaast geen onderbouwing verstrekt van geleden schade na 31 juli 2015, zoals gemaakte gemeenschappelijke kosten die niet zijn doorberekend.

Tot slot is in de afkoopovereenkomst van 22 juni 2015 reeds een finale kwijting (beschreven in paragraaf 3.3) overeengekomen waardoor geen van beide partijen nog iets van de ander kon vorderen.

4 Conclusies

4.1 Historische opbouw publiek eigen vermogen

Voor het bepalen van de herkomst van het eigen vermogen naar publiek dan wel privaat hebben wij onderzocht of er in de – door de instellingsaccountant gecontroleerde - jaarstukken sprake is van een gemotiveerde scheiding van publieke en private (delen van het) eigen vermogen. PMLF heeft zowel een publiek als privaat eigen vermogen. De resultaten en vermogens zijn in deze jaarstukken gescheiden naar herkomst van publiek of privaat.

Het publiek eigen vermogen van PMLF volgens het financieel verslag 2015 bedraagt ultimo juli 2015 uiteindelijk € 3.643.418 negatief. De historische opbouw van het publieke vermogen van PMLF toont een forse afname in 2014 en 2015 als gevolg van kosten die samenhangen met de overdracht van de wettelijke taken naar SBB.

4.2 Juistheid van het publiek eigen vermogen per 31 juli 2015

In het verlengde ligt de vraag over de juistheid van het publiek vermogen. Het publiek eigen vermogen van PMLF moet naar onze mening met de onderstaande posten van doorlopende overheadkosten € 590.000 en terugbetaling van € 755.000 voor kortingen van VAPRO worden gecorrigeerd tot een uiteindelijk bedrag van het publiek vermogen van € 2.298.418 negatief.

De ultimo juli 2015 resterende voorzieningen bij PMLF hebben alleen nog betrekking op wachtgelden. Wij hebben omtrent deze post geen bevindingen.

4.3 Rechtmatigheid verantwoorde kosten ten laste van het publiek eigen vermogen

Onrechtmatig verantwoorde doorlopende overheadkosten € 590.000

In de op 22 juni 2015 door VAPRO en PMLF overeengekomen afkoop van de dienstverleningsovereenkomst is de einddatum hiervan gesteld op 15 februari 2017. De volgens deze afkoopovereenkomst verschuldigde overheadkosten tot die datum bedragen € 809.375. Na onderling overleg zijn beide partijen overeengekomen dat PMLF een afkoopsom van € 590.000 dient te betalen. Dit laatste bedrag is verantwoord ten laste van het resultaat over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 en daarmee ten laste van het publiek eigen vermogen per 31 juli 2015.

Op grond van de opzegging op 24 april 2014 van de in 2008 door PMLF en VAPRO ondertekende overeenkomst tot dienstverlening en de opzeggingsvoorwaarde van 1 jaar volgens artikel 10.2 van deze overeenkomst stellen wij vast dat de overdrachtsdatum van 1 augustus 2015 de uiterlijke einddatum van de dienstverleningsovereenkomst is. Er is derhalve geen juridische grondslag voor het betalen van een afkoopsom door PMLF over een periode na augustus 2015.

Op grond van bovenstaande redenen concludeert de inspectie dat de door PMLF verantwoorde lasten in het financieel verslag over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 voor doorlopende overheadkosten van € 590.000 niet rechtmatig zijn.

Er zijn ook geen economische tegenprestaties voor dit bedrag geleverd. Daarmee is het publiek eigen vermogen van PMLF per 31 juli 2015 niet juist.

Onrechtmatig verantwoorde herrekening korting tarieven € 755.000

In de op 22 juni 2015 door PMLF en VAPRO ondertekende overeenkomst tot afkoop dienstverleningsovereenkomst is een finale kwijting overeengekomen waarin geen van beide partijen nog iets van de ander kon vorderen. Later in 2015 zijn VAPRO en PMLF in een ongedateerde beëindigingsovereenkomst overeengekomen dat PMLF € 755.000 aan VAPRO dient te betalen voor geleden schade door korting op tarieven. Dit bedrag zou zijn gebaseerd op eerdere afspraken, die niet schriftelijk zijn vastgelegd. Op grond van de dienstverleningsovereenkomst van 15 februari 2008 en de overeenkomst tot afkoop van deze dienstovereenkomst van 22 juni 2015 is geen enkele aanleiding voor een verrekening van korting en/of schade. Hiermee ontbreekt het aan een juridische grondslag voor deze herrekening.

Uit interne memoranda van VAPRO blijkt dat vanaf het begin (2008) tarieven lager dan de marktprijs zijn gehanteerd. Dit betreft echter een lagere omzet over een afgelopen periode, en is op zich geen schade. Schade is door VAPRO en PMLF niet onderbouwd met bijvoorbeeld kosten voor gemeenschappelijke uitgaven die door de overdracht van PMLF naar SBB niet meer gecompenseerd zijn. Wij zien derhalve ook geen economische grondslag van te hoge kortingen in de jaren 2012 tot en met 2014. Daarnaast is in de afkoopovereenkomst van 22 juni 2015 reeds een finale kwijting overeengekomen waardoor geen van beide partijen nog iets van de ander kon vorderen.

Op grond van bovenstaande redenen concluderen wij dat de lasten voor herrekening korting tarieven van € 755.000 niet rechtmatig zijn. Daarmee is het vermogen van PMLF niet juist.

Resumé

Het publiek eigen vermogen van PMLF volgens het financieel verslag over de periode 1 januari tot en met 31 juli 2015 bedraagt ultimo juli 2015 € 3.643.418 negatief. Dit bedrag is niet juist en dient naar aanleiding van de bevindingen in hoofdstuk 3 en de bovenstaande conclusies te worden verhoogd met de onrechtmatige verantwoorde:

- doorlopende overheadkosten:	€ 590.000
- herrekening kosten tarieven:	<u>€ 755.000</u>
Totaal	€ 1.345.000

Het totaal van het publiek eigen vermogen ultimo juli 2015 bedraagt inclusief deze correctie € 2.298.418 negatief (-/- € 3.643.418 + € 1.345.000).

Bijlage: zienswijze bestuur PMLF

13 JAN. 2017

Reg.nr

Grinnr

4986049
68719

AANGETEKEND

I Inspectie van het Onderwijs

Postbus 2730
3500 GS Utrecht

Referentie: 17.001\HK

Den Haag, 12 januari 2017

Betreft: Zienswijze Kenniscentrum PMLF op het rapport van de Inspectie van het
Onderwijs inzake het rechtmatigheidsonderzoek naar middelen en vermogen PMLF

22 december 2016 heeft Kenniscentrum PMLF het definitieve rapport *Rechtmatigheidsonderzoek bij PMLF (Onderzoek naar de middelen en vermogen van PMLF ten behoeve van overdracht aan SBB)* plus uw begeleidende brieven ontvangen. Wij stellen vast dat het definitieve rapport -ondanks hoor en wederhoor- niet gewijzigd is ten opzichte van het concept-rapport dat u had opgesteld. Hierbij sturen wij u onze zienswijze op het rapport. Deze begeleidende brief maakt integraal onderdeel uit van de zienswijze.

In uw rapport behandelt u drie vragen:

1. Wat is de historische opbouw vanaf 2012 van het publiek vermogen van PMLF?
2. Is de opbouw van dat publiek eigen vermogen juist en volledig?
3. Zijn betalingen en vermogenstransacties ten laste van het publieke vermogen rechtmatig en doelmatig?

De aanleiding voor het onderzoek is volgens het voorwoord van uw rapport dat in het financieel verslag 2015 tot en met 31 juli belangrijke posten materieel afwijken van de voorlopige overdrachtsbalans die in de overdrachtsovereenkomst is opgenomen.

Allereerst merken wij op dat wij volledig in overeenstemming met uw richtlijnen de verschillen tussen prognose en definitieve cijfers hebben gerapporteerd. Dat blijkt onder meer uit informatie die bij ons bekend is uit de voorlichtingsbijeenkomst accountants kenniscentra beroeps onderwijs bedrijfsleven van 2 april 2015 georganiseerd door OCW en de bijbehorende documentatie.

Daarin werd onder meer benadrukt dat de in de overdrachtsovereenkomst opgenomen prognose kan afwijken van de stand in het financieel verslag per 31 juli 2015, op basis waarvan de eindafrekening plaatsvindt. OCW gaf aan dat te begrijpen en daarvan geen probleem te maken, als maar duidelijk toegelicht wordt waarom verschillen zijn ontstaan. Naar verluidt was u zelf en uw collega's bij deze bijeenkomst aanwezig.

Wij werpen uw opvatting dat betaling van de kostenposten die in het geding zijn en die u kwalificeert als onverplicht, onverschuldigd en onrechtmatig, verre van ons. De wijze waarop de onderzoeksvragen door u beantwoord zijn geeft voeding aan de veronderstelling dat niet onbevooroordeeld is gekeken naar de cijfers en de (juridische) onderbouwing van de cijfers in voornoemd financieel verslag. Zo geeft u aan dat de historische opbouw van het publieke vermogen in 2014 en 2015 een forse afname vertoont die samenhangt met de overdracht van wettelijke taken naar SBB.

Dit is slechts een klein deel van de verklaring, want in die periode kreeg het kenniscentrum tevens te maken met een forse korting van de bekostiging, terwijl de werkzaamheden in volle

omvang niet alleen doorliepen, maar juist toenamen tot 1 augustus 2015 als gevolg van de extra werkzaamheden rond de toekomstige transitie.

In uw redenering komt bovendien naar voren dat onvoldoende rekening wordt gehouden met de situatie waarbinnen het bestuur van PMLF in de periode einde 2012 tot halverwege 2015 moest opereren. Anders dan u beweert, was er tot in 2015 geen volstreekte zekerheid en duidelijkheid over het overheidsbeleid met betrekking tot de wijziging van de uitvoering van de wettelijke taken, die belegd waren bij de kenniscentra beroepsonderwijs bedrijfsleven, hoe daarbij om te gaan met het werkzame personeel en de financiële afwikkeling.

Ter illustratie van de onzekere uitkomst van het overheidsbeleid: tot twee keer toe scheelde het maar een haar of het kabinet was gevallen, er was sprake van verschillende modellen voor in eerste instantie het samenvoegen van kenniscentra en als gevolg van een langlopende discussie was het allerm minst zeker dat de Eerste Kamer de wet zou goedkeuren in 2015. Dat blijkt onder meer uit informatie uit eerder genoemde voorlichtingsbijeenkomst bij OCW voor accountants in april 2015. Ook daar werd nog rekening gehouden door OCW dat de wet mogelijk niet door de Eerste Kamer zou worden goedgekeurd.

Tevens kon pas sprake zijn van het overdragen naar SBB in geval met alle 17 kenniscentra een overdrachtsovereenkomst was getekend. De laatste overdrachtsovereenkomst is op 30 juli 2015 getekend.

Binnen deze context, die zich dus kenmerkt door vele onzekerheden, heeft het bestuur besluiten moeten nemen en genomen en daarmee is het bestuur -waar van toepassing- verplichtingen jegens derden aangegaan. Het bestuur heeft dat niet zondermeer meer gedaan, maar heeft onder de gegeven omstandigheden vanuit zorgvuldigheidsoverwegingen er steeds voor gekozen alle besluiten met een financieel aspect -en dus ook de twee in het geding zijnde kostenposten- (vooraf) te laten toetsen door externe adviseurs, waaronder onze accountant, die destijds een goedkeurende verklaring heeft afgegeven. Het bestuur accepteert niet dat ruim een jaar na dato vraagtekens worden geplaatst bij enkele verplichtingen die zijn aangegaan, zonder dat er nieuwe omstandigheden en feiten worden opgevoerd. Die verplichtingen zijn voor wat betreft het bestuur een gegeven.

Het gevoel van selectieve interpretatie komt eveneens naar voren in de gekozen beschrijving van de samenhang tussen PMLF en VAPRO. Formeel wordt het management van PMLF ingehuurd bij VAPRO (zoals al decennia ook is gerapporteerd in de jaarrekening van Stichting Kenniscentrum PMLF), een structuur die al sedert het begin van de jaren negentig is ingericht en effectief is gebleken.

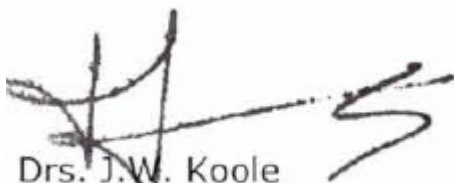
De selectieve bril werkt ten slotte ook door in de volgorde van de behandeling van de vragen. Vraag 2 is niet te beantwoorden zonder antwoord op vraag 3. Het ware beter geweest de beantwoording om te draaien.

Het bestuur deelt -zoals gezegd- uw conclusies niet met betrekking tot de derde vraag en is van mening dat de opgevoerde kostenposten rechtmatig zijn. Bovendien zijn wij het niet eens met de door u opgevoerde juridische argumenten om te kunnen spreken van onrechtmatigheid. Voor een nadere toelichting en onderbouwing verwijzen wij naar de in samenwerking met onze advocaat opgestelde bijlage.

Ten slotte laten wij u weten dat wij voornemens zijn bezwaar aan te tekenen tegen de openbaarmaking van dit rapport. De reden daarvoor is dat u met twee maten meet, nu u ons laat weten in uw brief van 22 december 2016 betreffende de "uitkomsten review van uw accountant" (uw referentie 4982568) dat uw bevindingen van die review niet openbaar zijn. Het is óf het één óf het ander, het rapport over uw onderzoek bij PMLF én het rapport over uw onderzoek bij onze accountant betreffende het PMLF dossier zijn openbaar of geen van beiden.

Met vriendelijke groet,

Namens het bestuur Stichting Kenniscentrum PMLF

A handwritten signature in black ink, appearing to be 'J.W. Koole', written over a horizontal line.

Drs. J.W. Koole
Voorzitter

Bijlage bij brief Kenniscentrum PMLF van 12 januari 2017 inzake zienswijze PMLF op rapport Inspectie

I In deze bijlage treft u de opvatting aan van Stichting PMLF over de conclusie met betrekking tot vraag 3 zoals verwoord in paragraaf 4.3 van het rapport "Rechtmatigheidsonderzoek bij PMLF" van de Inspectie van het Onderwijs van het Ministerie van OCW (hierna te noemen: "de Inspectie") van september 2016 (rapport 4846997). Op de conclusies zoals verwoord in 4.1 en 4.2 van het rapport is in de brief al kort ingegaan. Bovendien hangen deze conclusies samen met de ter discussie gestelde rechtmatigheid van de posten zoals benoemd in 4.3. Indien de daar gestelde posten onrechtmatig zouden zijn dient het aldaar verantwoorde publiek eigen vermogen te worden gecorrigeerd.

Reactie PMLF op de bevindingen en de conclusies inzake de rechtmatigheid van de verantwoorde kosten ten laste van het publiek eigen vermogen.

De reactie op het door Inspectie ingenomen standpunt wil PMLF beantwoorden door de volgende drie vragen te beantwoorden:

1. Biedt de dienstverleningsovereenkomst van 15 februari 2008 (hierna te noemen: "de Dienstverleningsovereenkomst") een juridische basis voor een afkoopsom na overdracht op 31 juli 2015?
2. Biedt de overeenkomst van 22 juni 2015 tot afkoop van de Dienstverleningsovereenkomst van een juridisch basis voor terugbetaling van kortingen, gezien het feit dat in artikel 3 van deze overeenkomst is overeengekomen dat partijen elkaar finale kwijting verlenen?
3. Kan de terugbetaling van kortingen worden gebaseerd op de ongedateerde, op 5 november 2015 getekende beëindigingsovereenkomst dan wel op ongeschreven afspraken tussen VAPRO en PMLF ter zake?

Ad 1

Biedt de Dienstverleningsovereenkomst van 15 februari 2008 een juridische basis voor een afkoopsom na overdracht op 31 juli 2015?

Uit de stukken blijkt dat er discussie bestaat tussen PMLF enerzijds en de Inspectie anderzijds over de vraag of de Dienstverleningsovereenkomst is geëxpireerd op 24 april 2015 (de Inspectie¹; tijdens het overleg van 23 mei 2016 noemde de Inspectie 15 februari 2016²) of op 15 februari 2017 (PMLF)

¹ par. 3.3, derde alinea rapport Rechtmatigheidsonderzoek

² zie verslag bezoek inspectie 23 mei 2016: *vraag over datum van beëindiging van contract per 15 februari 2017. waarom niet 15 februari 2016, zij leggen termijn van opzegging anders uit: namelijk contract na afloop van 2 jaar met een jaar opzegtermijn, dus op te zeggen per 15 februari 2016*".

De Dienstverleningsovereenkomst bepaalt het volgende over looptijd en beëindiging:

10 Looptijd en beëindiging van de Dienstverleningsovereenkomst

101 De Dienstverleningsovereenkomst wordt aangegaan voor een periode van 5 jaar, ingaande op de dag der ondertekening van de Dienstverleningsovereenkomst door Partijen. Ieder der Partijen is gerechtigd de Dienstverleningsovereenkomst tegen het einde van deze periode van 5 jaar op te zeggen met inachtneming van een opzegtermijn van 1 jaar.

102 Na ommekomst van de periode van 5 jaar en zonder dat tijdige opzegging als bedoeld in artikel 10.1 heeft plaatsgehad, zal de Dienstverleningsovereenkomst stilzwijgend worden verlengd met telkens een periode van 2 jaar. Ieder der Partijen is gerechtigd de Dienstverleningsovereenkomst tegen het einde van een periode van 2 jaar op te zeggen per aangetekend schrijven met inachtneming van een opzegtermijn van 1 jaar.

De Dienstverleningsovereenkomst is bij brief van 24 april 2014 door PMLF opgezegd.

Op grond van voornoemd artikel 10.2 is de Dienstverleningsovereenkomst per 15 februari 2013 stilzwijgend verlengd met 2 jaar tot 15 februari 2015. Tenzij de overeenkomst vervolgens tijdig en rechtsgeldig zou zijn opgezegd, is deze per 15 februari 2015 wederom stilzwijgend verlengd tot 15 februari 2017. De opzegging van 24 april 2014 is als zodanig weliswaar als een rechtsgeldige opzegging aan te merken (zie hierna), maar deze kon niet het gevolg hebben dat de overeenkomst per 15 februari 2015 zou worden beëindigd. Artikel 10.2 bepaalt immers dat de overeenkomst tegen het einde van de 2 jaars-periode kan worden opgezegd - dus bijv. tegen 15 februari 2015 - waarbij een opzegtermijn van 1 jaar in acht moet worden genomen. Om de overeenkomst per 15 februari 2015 rechtsgeldig te kunnen beëindigen, had deze dus voor 15 februari 2014 moeten worden opgezegd. Nu dit pas enkele maanden later op 24 april 2014 is gebeurd, is er niet tijdig genoeg opgezegd om de overeenkomst per 15 februari 2015 te kunnen beëindigen. De opzegging heeft echter wel te gelden als een tijdige opzegging met het oog op beëindiging van de overeenkomst per 15 februari 2017³.

Anders dan de Inspectie stelt loopt de Dienstverleningsovereenkomst dus wel door tot 15 februari 2017, hetgeen betekent dat - voor de bepaling van de schadeprijs - niet de door de Inspectie gehanteerde datum van overdracht van de wettelijke taken per 1 augustus 2015 als einddatum dient te worden aangehouden, maar de datum c.q. periode tot 15 februari 2017. De standpunten die de Inspectie inneemt over de datum/data van beëindiging van de Dienstverleningsovereenkomst - 24 april 2015, 1 augustus 2015 of 15 februari 2016 - zijn onjuist. Hierbij wordt nog voorbij gegaan aan het gegeven dat VAPRO zich richting PMLF met juridische gronden op het standpunt zou kunnen stellen dat de overeenkomst aangetekend zou moeten zijn opgezegd .

Voorts stelt PMLF zich op het standpunt dat zoals opgenomen in de ongedateerde "Overeenkomst afkoop omzet", er gezien de onzekerheid die er tot in 2014 nog bestond over het tijdstip en wijze van beëindiging van de wettelijke taken door OCW/SBB, de overeenkomst redelijkerwijs niet eerder kon worden opgezegd dan in april 2014.

³ Deze conclusie is bevestigd door onze controlerende accountant en in juni 2016 door mr. LR. Koehne van Streefkerk Advocaten

⁴ In haar brief aan PMLF van 21 februari 2014 gaf de Minister meer duidelijkheid over het transitietraject, toen was een rechtsgeldige opzegging tegen 15 februari 2014 niet meer mogelijk. Daarnaast geldt de formele overweging dat de Eerste

Gezien het voorgaande stelt PMLF zich op het standpunt dat de schade die VAPRO lijdt door de feitelijk voortijdige beëindiging per 1 augustus 2015 in beginsel voor vergoeding in aanmerking komt. Anders dan de Inspectie concludeert in par. 4.3 van het rapport Rechtmatigheidsonderzoek, biedt de Dienstverleningsovereenkomst wel degelijk een juridische basis voor het betalen van een afkoopsom door PMLF aan VAPRO voor de periode 1 augustus 2015 - 15 februari 2017.

Ad 2

Biedt de overeenkomst van 22 juni 2015 tot afkoop van de Dienstverleningsovereenkomst van een juridisch basis voor terugbetaling van kortingen, gezien het feit dat in artikel 3 van deze overeenkomst is overeengekomen dat partijen elkaar "finale kwijting" verlenen?

Op 22 juni 2015 is de "Overeenkomst tot afkoop dienstverleningsovereenkomst VAPRO Holding BV en PMLF" (hierna te noemen: "Afkoopovereenkomst") ondertekend. De Inspectie wijst erop dat in artikel 3.1 is geregeld dat partijen elkaar finale kwijting verlenen voor alle aanspraken anders dan vervat in de overeenkomst en dat partijen zijn overeengekomen niets meer van elkaar te vorderen zodra aan de verplichtingen voortkomend uit deze overeenkomst is voldaan.

In de Afkoopovereenkomst is het volgende bepaald:

Als gevolg hiervan op 24 april 2014 de dienstverleningsovereenkomst conform hetgeen bepaald is in artikel 10 is opgezegd door het Kenniscentrum en deze per 15 februari 2017 afloopt en dat de verschuldigde kosten van het Kenniscentrum aan VAPRO over de periode 1 augustus 2015 tot 15 februari 2017, € 809.375 bedragen;

Beide partijen wensen in goed overleg afspraken willen maken over de financiële afwikkeling inzake de Dienstverleningsovereenkomst;

Artikel 1

De afkoopsom voor de periode 1 augustus 2015 tot 15 februari 2017 bedraagt € 590.000.

Artikel 2

Het in artikel 1 genoemde bedrag wordt door het Kenniscentrum uiterlijk 31 augustus 2015 overgemaakt op bankrekening NL79INGB0653659385 ten name van VAPRO Holding B.V.

Artikel 3

3.1 Partijen verlenen elkaar over en weer finale kwijting voor alle aanspraken anders dan vervat in deze overeenkomst. Tevens komen partijen overeen niets meer van elkaar te vorderen zodra aan de verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst zijn voldaan.

3.2 Partijen doen uitdrukkelijk afstand van hun bevoegdheid in of buiten rechte, gehele of gedeeltelijke ontbinding en/of vernietiging van onderhavige vaststellingsovereenkomst te vorderen.

Uit de Afkoopovereenkomst blijkt dat dit een vaststellingsovereenkomst betreft, die zoals te doen gebruikelijk het doel heeft hetgeen partijen nog verdeeld houdt - in dit geval de financiële afwikkeling van de Dienstverleningsovereenkomst - uitputtend te regelen. Er wordt immers gesproken over "de verschuldigde kosten van het Kenniscentrum aan VAPRO"; dat is breed geformuleerd zonder de kostensoorten verder te specificeren of bepaalde kosten hiervan impliciet of expliciet uit te sluiten.

Als we louter afgaan op de letterlijke tekst van de overeenkomst zou het erop kunnen lijken dat partijen een uitputtende regeling wilden treffen over de financiële afwikkeling van de Dienstverleningsovereenkomst.

Naar de mening van PMLF is het echter niet terecht dat de Inspectie zich gezien op de in artikel 3.1 tussen partijen overeengekomen finale kwijting kan beroepen. PMLF stelt zich op het standpunt dat de vaststellingsovereenkomst juist niet beoogde om vergoeding van alle schade te regelen, en dat de overeengekomen finale kwijting partijen daarom niet kan worden tegengeworpen door de Inspectie.

De uitleg van een vaststellingsovereenkomst wordt bepaald aan de hand van het zogenaamde "Haviltex-criterium": voor de beantwoording van de vraag hoe in een vaststellingsovereenkomst de verhouding van partijen is geregeld en of dit een leemte laat die moet worden aangevuld, komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan de bepalingen in de vaststellingsovereenkomst mochten toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Daarbij moet ook de aard en de strekking van de vaststellingsovereenkomst worden betrokken.

In de email [REDACTED] aan [REDACTED] de Inspectie van 5 juli 2016 valt het volgende te lezen:

Waarom is de kwijting uit de afkoopovereenkomst dienstverleningsovereenkomst d.d. 22 juni 2015 (waarbij in art. 3 over en weer finale kwijting wordt verleend over alle aanspraken anders dan vervat in die afkoopovereenkomst), niet van toepassing?
De kwijting had alleen betrekking op de doorlopende huur en de overhead.

Uit deze email valt af te leiden dat partijen kennelijk slechts de bedoeling hadden om alleen de doorlopende huur en de overhead te regelen. Uit de stukken valt daarnaast in algemene zin af te leiden dat VAPRO en PMLF met het sluiten van de overeenkomst op 22 juni 2015 uitdrukkelijk niet hebben beoogd om een uitputtende regeling te treffen over vergoeding van alle door VAPRO geleden schade.

Dat VAPRO en/of PMLF bij het sluiten van de vaststellingsovereenkomst kennelijk niet de bedoeling hebben gehad om ook de vordering van VAPRO ter zake de afkoopsom omzetsderving uitputtend in deze overeenkomst te regelen blijkt, onder meer uit het memo van onze controlerende accountant⁵; de omvang van de schade ter zake van omzetsderving - vertaald in een herrekening van verleende korting - stond ten tijde van het sluiten van de vaststellingsovereenkomst immers nog niet eens vast. Tot die vaststelling is het pas gekomen bij het sluiten van de Overeenkomst afkoop omzetsderving op 15 november 2015, waarbij is overeengekomen dat PMLF aan VAPRO een bedrag van 755.000 euro zou betalen voor geleden schade.

Conclusie ten aanzien van de "finale kwijting":

Tussen PMLF en VAPRO is niet in geding dat partijen een dergelijke finale kwijting niet hebben beoogd, maar juist ruimte hebben willen laten om later in 2015 een nadere regeling te treffen voor voortijdige beëindiging van de Dienstverleningsovereenkomst, onder vergoeding van de door VAPRO geleden omzetsderving. Gezien voorgaande wordt het standpunt ingenomen dat de overeenkomst in dit licht moet worden uitgelegd en dat het evident is dat partijen niet hebben beoogd om elkaar finale kwijting te verlenen.

⁵ Toelichting van onze controlerende accountant op de achtergrond van de afkoopsom omzetsderving van op of omstreeks 18 mei 2016

Ad 3

Kan de terugbetaling van kortingen word en gebaseerd op de ongedateerde, op 5 november 2015 getekende beëindigingsovereenkomst dan wel op ongeschreven afspraken tussen PMLF en VAPRO ter zake?

De Inspectie concludeert dat er op grond van de Dienstverleningsovereenkomst van 15 februari 2008 en de Afkoopovereenkomst van 22 juni 2015 geen enkele aanleiding is voor een verrekening van korting en/of schade, zodat de juridische grondslag voor deze herrekening ontbreekt.

Zoals hiervoor reeds is opgemerkt is door onze controlerende accountant een nadere toelichting gegeven op de gemaakte keuze om ter bepaling van de schade van VAPRO, bestaande uit gedeelde omzet over de periode 1 augustus 2015 tot 15 februari 2017, aansluiting te zoeken bij de berekening van de prijs en de in het verleden verleende kortingen. De relevante onderdelen van deze toelichting luiden als volgt:

Wat nog niet vast stond was de omvang van die claim. Partijen hebben gesproken over het bereken van de schade van omzetderving door het extrapoleren van de in het verleden in rekening gebrachte werkzaamheden over de resterende maanden van november 2015 naar februari 2017. Er is daarnaast gekeken naar de mate waarin PMLF een bijdrage heeft geleverd in de totale exploitatie van VAPRO om zo naar evenredigheid op toekomstige begrotingen een bedrag te berekenen. Deze methoden waren ten eerste ingewikkeld en hadden ten tweede miljoenen bedragen als uitkomst. Iets wat partijen beschouwden als een onredelijke weergave van hun onderlinge relatie en een onjuist inzicht van de daadwerkelijke schade van de eenzijdige opzegging.

Uiteindelijk is besloten om ter bepaling van de schade aansluiting te zoeken bij de berekening van de prijs en de korting zoals deze in de afgelopen jaren van toepassing zijn geweest op de werkzaamheden die door VAPRO ten behoeve van de stichting PMLF zijn uitgevoerd. Voor VAPRO was dit juist omdat zij een korting had afgesproken op basis van verwachting dat de werkzaamheden veel langer zouden doorlopen en daarmee aansluit bij de schade van de omzetderving. Voor de stichting was dit aanvaardbaar omdat de berekening die hieruit voortvloeiende aansloot bij haar inzichten op de materiële omvang van een mogelijke schade.

Toen overeenstemming aanwezig was over de methodiek van berekening, is door VAPRO een berekening opgesteld die, rekening houdend met reeds genoten opbrengsten/korting in de periode van 2012 tot en met 2015 en de afwikkeling van de werkzaamheden, tot een schadebedrag heeft geleid van € 755.000. De berekening is in detail uitgewerkt in een aparte notitie. Het stichtingsbestuur van PMLF heeft deze claim erkend en genotuleerd in haar vergadering van 13 oktober 2015. Dit heeft geleid tot de formele overeenkomst over de afkoop van de schade tussen twee onafhankelijke partij en die is getekend op 5 november 2015 waarvan gezien het tegengesteld belang aangenomen kan worden dat deze zakelijk en rechtmatig is.

Voor de volledigheid benadrukken we dat de kortingsregeling in juridische zin aansluit bij de claim op basis van de relatie tussen de in het verleden afgesproken prijs en het volume van de werkzaamheden. De oorsprong van de claim ligt in het beëindigen van de SLA. De claim die daaruit voortvloeit moest op een voor beide partijen aanvaardbare manier worden berekend. Vanuit historie is aansluiting bij de kortingsregeling voor VAPRO aanvaardbaar. Bij de stichting was slechts het gegeven dat het bedrag wat uit deze berekening naar voren kwam aansloot bij hun inzichten op een reëel bedrag bepalend.

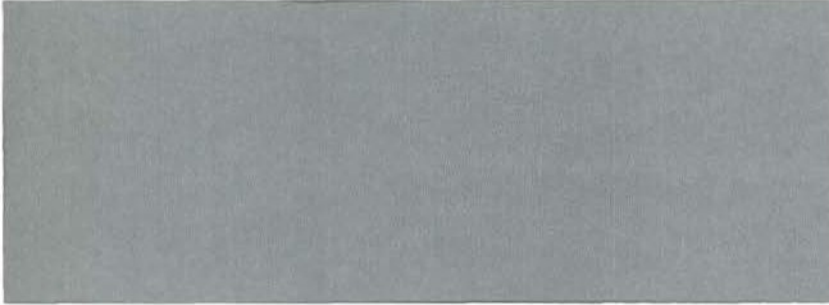
Onze controlerende accountant licht toe dat de door VAPRO gevorderde schade omzetderving betreft die VAPRO heeft geleden in de periode 1 november 2015 - 15 februari 2017, ten gevolge van voortijdige c.q. onregelmatige beëindiging van de samenwerking met PMLF. Daarmee is de juridische grondslag voor schadevergoeding reeds gegeven; anders dan de Inspectie betoogt houdt deze schade immers geen verband met een herrekening van in het verleden verleende kortingen. Enkel en alleen omdat de methoden om tot berekening van de daadwerkelijke schade te komen zeer ingewikkeld waren en partijen onredelijk voorkwamen, is ervoor gekozen om wat betreft de bepaling van de omvang van de schade aansluiting te zoeken bij de berekening van de prijs en de korting zoals deze in de afgelopen jaren van toepassing zijn geweest op de werkzaamheden die door VAPRO ten behoeve van PMLF zijn uitgevoerd. Volgens deze berekeningsmethodiek is de schade van 755.000 euro berekend.

Onze controlerende accountant merkt terecht op dat de oorsprong van deze claim ligt in het beëindigen van de SLA (de Dienstverleningsovereenkomst uit 2008).

Tenslotte wil PMLF naar voren brengen dat gezien het feit dat er haar inziens een juridische grondslag aanwezig is voor vergoeding van door VAPRO geleden omzetschade, zij niet inziet waarom **de Inspectie** hier zo'n principieel punt van maakt. Als aannemelijk kan worden gemaakt dat de geleden schade in ieder geval het overeengekomen bedrag van € 755.000 te boven gaat - en dat is volgens de toelichting van onze controlerende accountant het geval - dat kan de schade ook via deze lumpsum benadering worden vergoed. De discussie over de methodiek ter vaststelling van deze schade kan dan in het midden blijven.

Terzijde merken wij op dat uit de stukken blijkt dat deze toelichting van onze controlerende accountant op 18 mei 2016 is toegestuurd aan **de Inspectie**. Uit het rapport Rechtmatigheidsonderzoek blijkt echter niet dat **de Inspectie** met deze nadere onderbouwing rekening heeft gehouden, hetgeen op zijn minst opvallend is te noemen.

Postbus 24090 2490 AB Den Haag

PostNL
Atz. 2491 AK 150
€8,
NEDERL
12.0
NetSet FM 11

Inspectie van het Onderwijs

13 JAN. 2017

Reg.nr.
(nummer)

Frankiemachine & (Digitale) Postzegel

R NL

Aangetekend

Brief: D-A-1
Pakket: B-P-3

3SRRDT6214799